

GÜROL SÖZEN 1940, Konya. Ressam, yazar, heykeltıraş ve sanat tarihçisi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nü bitirdi. İlk kişisel resim sergisini 1960'ta İstanbul'da açtı. Resim ve heykelleri dışında deneme, çocuk öyküleri, gezi notları, kültür ve sanat konularında köşe yazıları 1956 yılından beri sanat dergileri ve günlük gazetelerde yayınlanmakta.

TRT için kültür ve sanatı kapsayan konularda söyleşi ve açık oturumları sunup yönetti. Anadolu uygarlıkları konusunda TV için belgeseller, Kültür Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, MSÜ adına multivizyon gösterilerinin metin yazarlığı ve yönetmenliğini yaptı.

1987-2003 yılları arasında Akbank Kültür ve Sanat Danışmanı olarak Beyoğlu Aksanat'ın kuruluşunu gerçekleştirdi.

2012'de TRT, Yaşayan Bellek Gürol Sözen başlığı altında sanatçının yaşamıyla ilgili bir belgesel hazırladı.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti 2012 yılında yazılı ve sözlü bağında kültür ve sanata yaptığı katkılar nedeniyle, Sözen'i "Burhan Felek Basın Hizmet Ödülü" ile ödüllendirdi.

Sanatçı resim, yazı, heykel çalışmalarının yanı sıra, MSÜ Sinema ve Televizyon Okulu'nda "Sanatın Öyküsü ve Güzeli Arayış" başlıklı kültür dersleri vermektedir.

Kitaplar

Bin Çeşit İstanbul ve Boğaziçi Yalıları (Akbank, 1989), *Ege'den Akdeniz'e Mavi Uygarlık* (Akbank-1995, Akbank 50. Yıl Armağanı/ Türkçe-İngilizce-1998, İş Bankası 2001), *Martıların İstanbulu* (Türkiye İş Bankası 75. Yıl Armağanı, 1999), *Bulutların Altındaki Uygarlık Anadolu* (Türkiye İş Bankası, Türkçe-İngilizce, 2000), *Büyük Menderes'in Sularında: Priene, Milet, Didim* (Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Prof. Dr. Zeynep Sözen ve Prof. Dr. Münir Ekonomi ile, Türkçe-İngilizce, 2002), *Hititli Pattiya ile Palliye* (Can Yayınları, 2008), *Troya'da Bin Pınarlı Dağın Kelebeği* (Uygarlığın Masalları dizisi, Can Yayınları, 2008), *Anadolu Topraklarında Güzeli Arayış* (Prof. Dr. Zeynep Sözen ile, HSBC, 2008), *A Twelve Thousand Year Old Civilization Anatolia* (BKG, 2011), *Anadolu Topraklarında Mozaik* (HSBC, Türkçe-İngilizce, 2011), *Kederi Dağıtan Mavi* (denemeler, Tarihçi Kitabevi, 2014)

Sergiler

2013 yılına değin 40'ı aşkın resim ve heykel sergisi açtı. 1976 yılında İstanbul Festivali Resim Ödülü'nü aldı. Uluslararası Kültür Şenliği Plastik Sanatlar Sergisi, 1965-67. Paris Genç Sanatçılar Bienali, 1967. Toplum ve Sanat Sergisi (C. Burak, N. İyem, N. Günsur ile birlikte), YEM Galerisi, 1968. Kırk Yıllık Hesaplaşma, Aksanat, 1994. Hüzün İkonaları, TIEM, 2005. İstanbul İkonaları; ikon, heykel ve müze koleksiyonları, TIEM, 2009. Martuların İstanbulu, Almelek Galeri, 2012. Dört Usta Sanatçının Karma/karışık Sergisi, Art Arnavutköy, 2013. Rüzgâr Kanatlı Atlar ve İstanbul İkonaları” KAV Sanat Galerisi, Ankara, 2014.

Sanatçının yapıtları, Türkiye dışında Amerika, Rusya, Almanya, Hollanda, İngiltere ve Finlandiya'da özel koleksiyonlarda bulunmaktadır.

GÜROL SÖZEN

Eski Çiçekçi Sokağı

Beyoğlu'nda sevda, hüznün, curcuna...

Remzi Kitabevi

GÜROL SÖZEN / Eski Çiçekçi Sokağı

© Remzi Kitabevi, 2015

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Eylül Duru

Ön kapak: Gürol Sözen (Fotoğraf: Hüseyin Kırçalı)

Kapak düzeni: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1672-8

BİRİNCİ BASIM: Mayıs 2015

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

İçindekiler

Müessesese.....	7
Eski Çiçekçi	30
Boy Uzatma Makinesi.....	43
Yakup ve İsa	54
Madam Berta	59
Eski Çiçekçi'de Bir Gün	66
İstavrit Tava	78
Silviya ve İntihar.....	99
Tatsız Tuzsuz Nafile Kaptan Çorbası.....	104
Rose'un Perası	121
Marmara Sevenler Partisi.....	128
Bit*Ex Kostüm.....	140
Vasıf'ın Çiçekleri	150
Gelin	155
Ayrılık	162
Kırk Gün Kırk Gece!	168
Sokağın Arkasındaki Yakup	179
Müessesemiz.....	187

Müessese

Kuru fasulye, pilav ve biber turşusunun çalakaşık yendiği, arada bir paralanınca da köfte, piyaz ve ayrına terfi ettikleri günlerde okula yakın salaş lokantalara giderlerdi hep, ucuzluktan... Başka mekân ve başka bir çeşninin farkına vardıklarında yani işkembe çorbasını tadınca, Beyoğlucu oluvermişlerdi artık! Şirdeni, tuzlaması, sirkesi, kırmızı biberi ve bol çıtır ekmeği derken işkembe çorbası da üzerlerine yapışıp kalmıştı bu kez, alın yazısı gibi!

Böylesine günlerde fakülteden abileri yanlarındaysa, kokoreç ismarlanırdı: “Vasil usta, çek yağsız bir kokoreç. Bol kekikli olsun.”

İşkembenin tadını alınca öylesine sık gitmeye başladılar ki, Vasil usta bile dayanamayıp, “Kutlarım çocuklar; en devamlı müşterim sizsiniz,” dediğinde utanıp birkaç gün işkembe çorbası içmeye gidemediler. Ama, öyle ya da böyle işkembe çorbası içmekten de vazgeçememişlerdi bir türlü!

Aslında Laleli’de, Edebiyat Fakültesi’nin karşısındaki açık hava kuru fasulyecisi de böylesine bir takıntının öncüsüydü! Asistanları, öğrencileri ile dostlukların derinlemesine pekiştiği, her çeşit sorgulama ve ironinin yer aldığı bir mekândı. Her öğle

olmasa da bol salçalı kuru fasulye, pilav ve lokantacının üç kuruş paraya kıyamayıp daha ucuza aldığı mahpushane işi çatalkaşığa mahkûmdular ama keyfi başkaydı bu salaş lokantanın.

8

* * *

Yarı karanlık, birbirini kesen uzun ve yüksek tavanlı koridorlar, geniş merdivenler, bölüm kütüphaneleri, derslikler ve öğretim üyelerinin odalarına açılan yan yana gri kapılar, kapılar...

Edebiyat Fakültesi'nin kimliğine aykırı olan bu kapılar hep gri renkliydi nedense; üstelik soğuk bir griye boyanırdı.

Sanat Tarihi, Arkeoloji, Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji, Ön Asya Dilleri, Antropoloji, üst katlardaki Edebiyat, İngiliz, Fransız ve Almanca bölümleri öğrencileriyle bir araya geldiğinde doruğuna ulaşırdı hiciv. Kapıların soğuk griliğine aldırılmazdı kimse. Farkına bile varmazlardı. Koridorun bitimindeki uyduruk çay ocağının önü otel lobisi gibiydi. Gırgırın da bini bin para; hele yanlarında caka satacakları güzel kızlar da var ise!...

Kimi zaman liseden sıra arkadaşları da çay ve simit partilerine damlardı: Hukuk, Tıp, Kimya fakültesinde ve Güzel Sanatlar Akademisi'nde okuyan...

Şiire, öyküye, romana, çevirilere, resme, heykele, dergiciliğe ve bir de edebiyat matinelere meraklıydılar: Tabii ki yarı karanlık koridorlarda geçen yıllara yayılmış siyaset yüklü bir hayatın rüzgârı altında.

Laleli'den, Beyazıt'tan tabanvay ile yola koyulurlardı her gün. Cep, cepken delikli ve kâğıt paranın el değiştirmedikleri günler, aylar ve yıllar mı? Nasıl olsa güzel günler gelecekti bir gün! Gençtiler. Umurlarında bile değildi züğürtlük, çünkü herkesin cebi birleşik kaplar gibiydi; ara yere küçük ve kırık sevdalar karışmazsa! Bir çay ve simide talim edilen züğürt aşk nerede görülmüştü ki? Belki romanlarda!

Roman yazmaya yeltenen hiç kimse çıkmadı aralarından. Binlerce sözcük nasıl bir araya getirilebilirdi ki? Çenesi kuvvetli olanların şiiri seçmeleri bu yüzdendi. Hemen şiire saldı- rıverdiler; üstelik sevda konulu destansı şiirlere, sabahlara ka- dar. Gel de bu çeneye dayan! Gözleri kapanan, esneyen sevgili- ler yüzünden küme düşenler oldu!

Sınıf atlayıp kısa şiire yatay geçiş yaptılar. Şiirlerini basan dergilerin peşine düştüler.

Resim ise revaçta olamadı hiçbir zaman. Geçerliliği, söz- cüklerin yanında solda sıfır!

Koridorun bir köşesinde, yanaşıp fısıldamak başka. “Dü- şümde gördüm seni/açıldı yüreğimde güller, kıpkırmızı”nın gel de resmini yap!

Aslında her birinin niyeti başkaydı ama utangaçlıktan ol- sa gerek şiirin hayrını da gören yoktu pek; yersizlikten ve uzun gevezeliklerden.

Tüm bunlara rağmen, züğürt şairin ayrıcalığı gene de gün- demini koruyordu. Revaçtan düşmediğini görenler hemen kâğıda kaleme yeniden sarılıverdiler. Bu sefer de şair bolluğun- dan koridorlar geçilemez oluverdi; omuz omuza yürüyen şair- ler şiirlerini birbirine okur olmuştu.

Okul dönüşleri ise, “yürü ya kulum!...” deyip, Küllük, Sahaflar, Kapalıçarşı, Mercan, Sultanhamam, Tahtacılar, Mısır Çarşısı, Eminönü ve Büyük Postane’nin önü arşınlanmaya başladı... Büyük Postane’nin merdivenleri ne çok yakıştırdı kente. Rönesans’ın Roma’sını anımsatırdı hep. Ulusal mimar- lık akımının anıtsal dış görünümü ve insanı sarıp sarmalayan orta mekânındaki ahşap kanepelerin her biri seyir yerleriydi onların. Oturup soluklanınca ilk iş, başlarını kaldırıp ışığın sü- züldüğü tavana bakmaktı ve sonra da büyük orta mekâna us- talıklı yerleştirilmiş mektup gişelerine... Kimbilir kimin kırık sevda sözcükleri vardı içlerinde; diliyle ıslatıp pullayıp postaya

verdikleri mektuplarda!... Üşenmeyip, Anadolu kentlerindeki okul arkadaşlarına yazılmış mektupları Büyük Postane’den göndermeleri de en büyük keyiflerinden biriydi. Nedense, sevda yüklü mektup göndermemişlerdi hiç.

“Kıraat eden etmeyen vatandaş duy bunu: Bir kurşunkalemle diş çekiyoruz. Bir kurşunkalem, bir küçük şişe cin perisi ilaç, bir parça pamuk kâfi!... O kadar talebeyi boşa okutan Dişçilik Okulu da duysun bunu! İster kendin çek dişini, ister kirven; bir şişe cin perisinin parasına!... Gel hemşerim, aç ağzını. Hangi dişinden dertlisin?”

“Sabah dişimle ceviz kırıyordum, aha şu dişim sızlıyo,” diyen biri yanaşivermişti hemen Büyük Postane’nin merdivenlerine. Bir çırpıda “cin perisi”ne pamuğu bandırıp bastırıvermişti gösterdiği dişin üstüne.

“İki dakika pamuğu tut hemşerim.”

Gözleri, gece yarısı ayı görmüş tilki gözü gibi kıpkırmızı olmuştu rençperin. Kurşunkalemle yüklenip kanırtıverdiğinde yanak kıllarının arasından kan akmaya başlamıştı. Her şey bir çırpıda oluvermişti.

“Aç avcunu, al dişini! Bana dua etmeyi de unutma. Şimdi yaylan... Sıradaki!”

Büyük Postane’nin, Vakıf Han’ın önü aslında hiçbiri için yabancı değildi! Başta şair Refik, ortağı Urfalı Salih ve önlerinde seyyar bir tezgâh.

İçinde gömlekler, fanilalar, paket içinde donlar ve belediyciyi kollayıp müşteriyi kızıştıran “tırnakacı” yani çığırtkanları da yeri geldiğinde Berfe, Eray, Cevat, Mustafa ve arada bir de Gürol.

Rüzgâr değirmeni bunlar, kaçırmayın, paralel değil sıralen... Haydi, rüzgâr değirmeni bunlar, rüzgâr değirmeni... Sen almazsan başkası alacak. Gömlek için Bursa sarısı bir çift manşete gel manşete.”

Elde harçlık birikince, patron Refik, “Haydi ayakçıya... Köfte, bol soğanlı piyaz ve bir bardak Nutuk ya da Marmara şarabı 5 kâğıt. Daha ne olsun?”

Köprünün alt geçidindeki kahvelerde Haliç’e, Sarayburnu, Boğaziçi ve martı çığlıklarına karşı mola verilmesi de âdet oluverdi soluk alabilmek için. Hele köprü altında, Denizciler Lokali’nin kalender kahvesindeki ucuz ama görkemli yayılış! 11

Ne çok meraklıdırlar: Yolda, vapur iskelesinin yakınında, köprü üstünde olta sallayıp istavrit tutanları izleyenler. Ayrı bir sınıftılar sanki. Seyrederken neler geçirdi akıllarından kimbilir? Başiboş; belki de hiçbir zaman büyük boşluğun farkına bile varmadılar; ne güzel!

Karaköy; Yüksek Kaldırım ve Galata’nın eşek anırtan yokuşlarını tırmanırken şiir yollara düşmüştü artık!

“Yol uzun, şiirin uzun. Nasıl olsa yanımızda manzaralar yok tavlayacak! Çek bakalım Arjantin bira gibi bir şiir!”

Sonra?

Sonrası, İstiklal Caddesi... Albenili ve büyümlü Beyoğlu. Her bedene, her yaşa, her huylu ve huysuza açılan küf kokulu bir labirent. Belki biraz dar, belki de bol ve insana uzun gelebilen bir İstiklal Caddesi!

“Olsun!”

İkinci bir şansları hiçbir zaman yoktu zaten! Ya bu caddenin labirentinde beslenince yeniden soluk alıp çıkarsın ya da kurtuluşu olmayan küf kokulu ara sokaklarında yok olup gidersin.

Kolunuzun altına sıkıştırılmış bir şiir kitabı gibi silinip giden ve yok olanların çokça olduğu Bizans kokulu bir semti Beyoğlu.

Arjantin bira, tuzlu fıstık ve midye tava sonrası geceleri evlere dönüş ise başlı başına bir serüven. İmece ile yollara koyulmak!

“En uzakta kim oturuyor?”

“Bostancı.”

“Bostancı mı?”

“Yuh!”

“Tuzla olmadığına şükredin!”

“Son vapur, 01.30. Kaçırırsam, Üsküdar’dan tabanvay!”

“N’olmuş yani ben de Fındıkzade’ye yürüyeceğim!”

“Sökülün! Ceplerdeki son kuruşları çıkarın bakalım; uzaklığa göre para üleşilecek!”

Kaç kez son otobüsü kaçırdılar, kim bilir kaç kez Üsküdar’dan Bostancı’ya yürüdüler.

Karaca Ahmet Mezarlığı’ndan geçerken korkudan ıslık çalmak biraz ferahlatırdı korkuyu!... Yılların garipliğinde, serviler arasında sağa sola yan yatmış duran, eski taş ustalarının bezediği beyaz mermerden mezar taşları gecenin garip ışığında alazlanır, gümüşü ve koyu renkli servi ağaçlarının rüzgârla çoğalan sesi arasında biri çıkıp “Böh!” deyiverirdi sanki!

Boyaya, yazılar yazmaya, sergiler açmaya başlayalı beş-altı yıl olmuştu. Çulsuzluğun bölüşüldüğü gibi, hayatı paylaşmak da olağandı. Ne de çok güvenirdi bu birlikteliğe! Sanki, Beyoğlu zorlamıştı bu birlikteliği: Beyoğlu’nun labirenti, kimsesizliği, aldırılmazlığı, korkusu ve albenisi... Oysa Beyoğlu için hiçbir peşin yargıları yoktu akıllarından geçen; meraktan başka.

Ah Beyoğlu! Beyoğlu’nun albenisi Anadolu’da bile dille-re destandı. İyice sarıp sarmalamıştı her birini. Sinemalar, tiyatrolar, konserler, sergi açılışları, edebiyat matinelere, sonra meyhaneler, kahveler, “uluslararası kültür şenlikleri”... İçindeydiler artık. Şairler, ressamalar, öykücüler, heykeltıraşlar, müzisyenler, tiyatrocular, dergiciler, gazeteciler, eski kitapçılar arasında yuvarlanıyorlardı; günün nasıl geçtiğinin farkında bile değillerdi. Finali: Atlantik Birahanesi ve Çiçek Pasajı’nda köpüklü biralar.

“Vay be, mürettip şiirimi ne güzel dizip yanına da bir desen patlattı... yarasın bakalım!”

Ayaküstü, köpürdükçe köpüren Arjantin biraları bir anda kederi dağıtıveriyordu yağda cazır cazır kızarmış çöp midye tava eşliğinde, “öf be ne hayat, yarasın!”

13

Farklı olan, mekân ve sağa sola bakmak mı? Yetiyordu her birine bu seyir.

“Ama her zaman terfi edilecek çeşnisi farklı bir olanak yani damak tadı niçin olmasın? Yani biraz daha farklı bir şey: Yani, Arnavut gibi her gün pırasa yemenin de bir sınırı vardı canım!”

“Gününe göre efendim. Kimin eline mangır geçmiş ise, dökülün! Yüksek taburelere oturup, fazlasından patates kızartma, barbunya pilaki ve midye dolma ısmarlayıp matiz olalım birazcık da; işin raconu değil mi canım?”

“Yetti artık bu çulsuzluk!”

“Çulsuz geldik, çulsuz gitmeyelim arkadaşlar; bize yakışmaz!”

Markiz, Lebon, Degustasyon ve Fischer’e yaklaşmak ne kelime! Hele Markiz’e!

Duvarındaki görkemli çinileri bahar ayini sanki.

Yoldan geçerken yalnızca vitrininden içeriye kaçamak bakabilirsiniz. Kimsenin bir şey dediği yoktu ama çekingenlik, tedirginlik işte. İçeride oturanların giyim kuşamaı, kimliği öylesine oturaklı ki imrenmemek elde değil.

“Efsane sanki!”

Söylenenlere göre Namık Kemal, Ziya Paşa, Yakup Kadri, Abdülhak Şinasi Hisar, Orhan Seyfi Orhon ve Yahya Kemal hiç ara vermeden, işe gider gibi Markiz’e teşrif etmişler.

Kaç kez kahvesini yudumlayıp kitabını okurken gördüler; daha sonraları çömez olarak masalarına ilişip dostluklar kurdukları, konuşmalarından keyif aldıkları Haldun Taner’i...

“Kırk kısım tekmili birden Tarzan!”

“Yarısı renkli yerli Mayk Hamer.”

14 de.”

“Yakalandın Kiling, yürü karakola!” Film afişlerinin yer aldığı Melek, Saray, Lale ve Elhamra sinemasının önünden geçen tiyatro temsili öncesi Beyoğlu turuna çıkan Ali Sururi, Adile Naşit, Muammer Karaca ve küçük boyu, kalender yürüyüşü, elinde zembiliyle sağa sola bakınan Dümbüllü İsmail’e de rastlamaya başladılar. Dümbüllü İsmail’i görünce herkesin dudağında sebepli sebepsiz bir tebessüm belirirdi hemen. Kısık sesi ve bin kez kullandığı birkaç sözcükle bütünlenen ironisi gülmekten yıkıyordu ortalığı...

Sanatçıların demirlediği büyük liman: Baylan Pastanesi... Galatasaray-Taksim arasındaki kaldırımda emin adımlarla turlayıp demir atan sanatçıların en önemli limanıydı Baylan. Baylan çıkışı caddenin iki yakasında ise edebiyat dünyasının Romalı bilgeleri de tur atardı hep.

Yürüyüş yoluna göre sol kaldırımda solcu yazarlar; karşı kaldırımda ise volta atan muhaliflerin arenadaki gösterisi de unutulur gibi değil.

Günlük haber başlıklarına, dergilerdeki yazılara ve dedikodulara göre karşıdan karşıya laflaşan, parlatılmış edebiyat sözcükleriyle birbirine sataşanlar bir düello sahnesindeydi aslında; ama yan yana hiçbir zaman gelmediler! İşin raconu gereği. Hiçbir zaman da delleniş yaka paça kavgaya giriştikleri görülmedi. Ama İstiklal hep Baylan’dan kurtarılıyordu. Gün çökerken de Pasaj ve Asmalıçesme meyhanelerinde ipin ucu koyverilmez ise işin tadı kaçır, eksik kalırdı gün!

Bir de sürekli sızlananlar. Yıllardan beri süregelen bir nakarat:

“Ah bir de yerimiz olsa! Ah, bir yerimiz!...”

“Ah, boya kokusu içinde bir atölye!”

“Ah! Beyoğlu dönüşlerinde kendimizi hemen yatağa, döşeğe atacağımız bir sığınak!”

“Ah, ah! Gün ağarınca kadar da tatava!”

“Vay anam vay! Gelsin artık bu manzaralar!”

“Açılsın Marmara şarapları!”

“Dimitrakopulo alınacak vallahi!” hiç düşmüyordu ağızlarından. “Manzara” kızlar demekti! Şiirden ve boya kokusundan bunalmışların sığınağı yani... Öyle ya “deniz manzarası, kır manzarası, kış manzarası, Boğaziçi manzarası, terastan Kız Kulesi manzarası,” oluyor da bakıp doyamadıkları, düşlerine giren “kız manzara” niçin olmasın?

Daha sonra, dilden dile dolaşan, simgeye dönüşen bu tanıma, kızlar korosu itiraz etti ve “erkek manzara”yı da eklediler...

Tomtom Mahallesi Eski Çiçekçi Sokağı’nda, uyduruk demir kapılı, altı katlı bir apartmanın gül kokusu sandıkları ama küf kokulu olan daracık merdivenlerini üçer beşer adımla tırmandılar bir gün...

Her biri düş gezginiydi sanki. Gece yarıları Kadıköy ve Bostancı vapurlarında çımacının dürterek uyandırdığı günler bitmişti. Umurlarında değildi, yarı karanlık ve dar merdivenlerin her birini uzun atlayıcı atlet gibi geçiverdiler: Her biri İstanbul kargasıydı sanki! Düşler, yelkenlerini fora etmişti artık! Kimse tutamazdı onları!...

Küçük bir kapı açıldı. İkiye dört bir koridor. Turuncu renge boyanmış ve dört demir ayağı olan kocaman, sactan yapılmış gaz deposu, Alaaddin’in Lambası’ndaki dev gibi burunlarının dibinde bitivermişti. İrkildiler önce... Solda küçük camlı iki kapı vardı. Sokağa bakan büyük pencereci bir oda. Odanın

yanındaki kapı da daracık mutfığa açılıyordu. Koridorun sağında da mutfak kadar küçük bir tuvalet. Tuvaletin önünde yuvarlak, mikası çatlak, paslı ince bir gaz sobası ve hemen bitişinde de izbe bir oda. Odanın ortasında, odayı boylu boyunca kaplayan nemli ve beden kokusu sinmiş çift kişilik işret yatağı! Sağ köşede iri kelepçeli, kanca kilitli, dövme demir düğmeli, deri kaplı, ahşap kuşakları olan bir sandık duruyordu: İstanbul kartpostallarında hamalların sırtlarında taşıdıkları, Avrupa malı büyük mü büyük ve çekici bir seyahat sandığını görünce birbirlerine kuşkuyla baktılar. Ne olabilirdi? Üç kişi ancak evirip çevirebildi yerinden. Hayli ağırdı. Sandığın içi, dışından hiçbir ipucu vermiyordu. Evin tek mücevheri olmalıydı! Üzerinde de yıpranmış etiketler: Paris, Viyana, Roma, Milano, Lizbon, İstanbul!

“Önceki kiracıdan mı? Bir emanet... ya da?”

“Sakın içinde kesip doğranmış bir ceset olmasın! Agatha teyzenin romanlarındaki gibi?”

“Yok daha neler! Öyle olsa kokudan geçilmez.”

“Katil mummylamıştır!”

“Sallama! Ama bu kadar da ağır ne olabilir? Yerinden zor kıpırdattık.”

“O’lum burası Beyoğlu ve küf kokulu bir izbe. Seni, beni dinlemez kimse, hemen cızlamı çekersin.”

“Akla kötü şeyler de gelmiyor değil. Üstelik tam cinayet işlenecek yer!”

“Uzatmayın! Lamı cimi yok! Yıllarca kimsenin görmediği ve yerinden kalkmayan bir tabut bu.”

“Sanki şatodayız... Gök gürlüyor, şimşekler çakıyor ve kapı kendiliğinden açılıyor gıcırdayarak. Gözlerimiz fal taşı. Ürpererek bekliyoruz. Aşağıya inen, örümcek bağlamış karanlık bir merdiven ve küf kokulu bir dehliz.”

“Sen de Beyoğlu’nun küf kokusuna amma sardırдың ha!”

“Kesmeyin... Bir adım atıyoruz ki karşımızda bir çift göz, baykuş!”

“Anneeee!”

“Anne ya!... Ne umuyordun? İşte sana bir şato; şamdanların ışıkları göz kamaştırıyor. İçeride uzun tuvaletli, maskeli, sarışın kadınlar gülücükler atıyor sana, yelpazelerini sallayarak. Kont gibi giyinmiş hizmetkârlar çevrende gümüş tepsiler içinde şampanya sunuyor. Tabii ki kıroların içtiği Arjantin bira-sı değil! Maskesi ile bir kadın yaklaşıyor yanına gülümseyerek, ‘Bu vals bana lütfeder misiniz sayın lordum?’ diyor.”

“Ben dans etmesini bilmem ki!”

“İyi de sen değil miydin, ‘ah bir yerimiz olsun,’ diye sızlanıp çırpınan. Al sana şatodan bozma bir izbe!”

“Uzatmayın... Hep birlikte sandığı itip kenara çekelim. Üzerine kilim atar, divan gibi kullanırız.”

“Bu ne soğukkanlılık! Sandık dursun yerinde. Ev sahibine sorarız. Belki iş polisliktir!”

“Polislik mi? Daha adımımızı atar atmaz, ‘bir zanlı aranıyor’ hem de cinayetten. Kadere bak!”

“Ne kaderi! Kader genelevde çalışıyor. Akşama gelir. Bekle!”

Odanın perdesini araladılar. Burunlarının dibinde bir duvar; neredeyse pencereye yaslanacak!

“Komşunun duvarı mı yoksa?”

“Yıllardan beri hiç açılmamış, pencere kulpu da paslı zaten.”

“Açalım o zaman.”

Pencerenin kulpunu zorlamaya başlarken kulp ellerinde kalıverdi birden ama açıldı pencere. Karşılarında bir duvar!

Sokak çıkacağına sanarken burunlarının dibinde bir duvar belirivermişti. Yan evin duvarı. Yan evin duvarı ile arasındaki açıklık da bir-bir buçuk metre. Derin bir apartman boşluğu.

